

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 496, 25.10.2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta, § 135, 07.10.2021

§ 496

Valtuustoaloite koulujen hävikkiruoan jakamisen laajentamisesta kaikista kouluista, ravintokeskuksista ja keittiöistä ruoka-apua varten vähävaraisille ja myymisestä kuntalaisille halpaan hintaan – Aila Dünder-Järvinen

TRE:7060/05.00.01/2020

Kaupunginhallitus, 25.10.2021, § 496

Valmistelija / lisätiedot:
Taru Kuosmanen

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Maritta Närhi, puh. 050 320 6325 ja palvelupäällikkö Anna Pekkarinen, puh. 041 730 4260, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila Dünder-Järvinen, Maritta Närhi, Anna Pekkarinen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Sosiaali- ja terveyslautakunta, 07.10.2021, § 135

Valmistelijat / lisätiedot:
Anna Pekkarinen, Maritta Närhi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Taru Kuosmanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Aila Dündar-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Aila Dündar-Järvisen laatimassa valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomessa syntyy ruokahävikkiä valtavia määriä ja merkittävä osa ruokahävikistä syntyy koulujen, päiväkotien ja sairaaloiden ruoasta.

Aloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki laajentaisi hävikkiruoan jakelua kaikista kouluista ja ravintokeskuksista ruoka-apua varten vähävaraisille ja yhteistyössä ev.lut seurakuntien diakoniatyön Ruokapankin ja järjestöjen kanssa koordinoi ruoka-avun kaikille avun tarvitsijoille. Lisäksi esitetään, että tutkitaan mahdollisuus myydä tähderuokaa ruokailun päätyttyä kuntalaisille edulliseen hintaan.

Pirkanmaan Voimia lahjoittaa ylijäävän ruuan aina, kun tähteeksi jäänyt ruokamäärä on riittävän suuri ja ruoka täyttää Ruokaviraston vaatimukset ruoka-avulle. Yhteistyö on laajentunut vuosien saatossa ja yhä useampi ravintokeskus ja tuotantokeittiö ovat toiminnassa mukana. Voimia ja Ruokapankki ovat kehittäneet toimintatapoja, joiden avulla taataan ruokaturvallisuuden vaatimusten täyttyminen ketjun jokaisessa vaiheessa avun tarvitsijalle saakka.

Kuntalaisten mahdollisuutta ostaa ylijäänyttä ruokaa lisätään Voimian toimipaikoissa, jotka ovat muutenkin avoinna kuntalaisille. Voimiassa on aloitettu vuonna 2020 pilotoida Res-Q-sovelluksen avulla ylijääneen ruoan myyntiä Tays Keskussairaalan ravintolassa ja Voimia on laajentanut toimintaa palvelukeskuksien ravintoloihin. Jos kokemukset ovat edelleen hyvät, myynti laajenee myös muihin toimipaikkoihin, jotka ovat turvallisesti kuntalaisten saavutettavissa.

Tampereen kaupungin päiväkodeissa ja peruskouluissa myydään ylijäänyttä ruokaa edelleen toimipisteen henkilökunnalle ruokailun päätyttyä. Päiväkodeissa ja peruskouluissa toimitaan kaupungin tiloissa, joihin on yhä useammin turvallisuussyistä rajoitettu pääsy ja ruokasalit ovat niissä yhä enemmän monitoimitiloja, joita käytetään koulun ja päiväkodin muuhun toimintaan ruokailun ulkopuolella. Näiden tilojen avaaminen hävikkiruuan myyntiin edellyttää neuvotteluja kaupungin sisällä ja Voimian kanssa.

Tampereen kaupunki ja Tampereen evankelisluterilainen seurakuntayhtymä tekevät merkittävää yhteistyötä ruoka-avun ympärillä: Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden palvelualueen psykososiaalisen tuen palveluryhmä sekä Tampereen Evankelis-Luterilaisen seurakuntayhtymän diakonia ja yhteiskuntavastuu ovat tehneet yhteistyösopimuksen hävikkiruoan hyötykäytön tehostamisesta 1.3.2019, ja sopimus on edelleen voimassa. Sopimuksen tavoitteiksi on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

määritelty uusien keinojen etsiminen ruokajonojen vähentämiseksi, vaikeassa työmarkkina-asetuksessa olevien työttömien työllistäminen sekä ekologinen ja ekotaloudellinen mielekkyys. Sopimuksen myötä seurakunta kehittää ja organisoii ylijäämäruoan ja -elintarvikkeiden hankintaa, keräilyä, varastointia, kuljetuksia ja jakelua yhteistyössä ruoka-avun ympärillä olevien toimijoiden kanssa siten, että toiminta rakentuu seurakunnan Ruokapankin ympärille. Ruoan keräily, varastoinnin ja jätehuollon ohella yhteistyössä on kehitetty joukkoruokailusta jäävän ylijäämäruoan hyödyntämistä, kuten edellä kuvailtu. Kaupungin laitosruokaloilla on tiedossa ja käytössä toimintamalli yhdessä Ruokapankin kanssa, jolla mahdollinen ylijäämäruoka saadaan terveysturvallisesti jaettavaksi edelleen ruoka-apuna tai suoraan ravinnoksi esimerkiksi Päihtyneiden päivätoimintakeskus Huoltsuun. Näin ollen mahdolliselle hävikkiruoalle on jo olemassa reitit, joiden kautta se saadaan jaettua vähävaraisille tamperelaisille ravinnoksi.

Koska ruoka-avun tarve Tampereella on kasvanut merkittävästi, ratkaisua tilanteen helpottamiseksi haetaan myös Tampereen evankelisluterilainen seurakuntayhtymän ja Tampereen kaupungin aikuissosiaalityön yhteistyössä toteutettavasta Liki-hankkeesta. Liki-hanke on ESR-rahoitteinen hanke, jossa Tampereen kaupunki on osatoteuttajana ja seurakunta päätoteuttajana. Hankkeen on määrä jatkaa 31.8.2023 asti. Liki-hankkeessa lähdetään rakentamaan paikallista systemaattista yhteistoimijuutta ruoka-avun tarvitsijoiden auttamiseksi. Tampereen kaupungille palkataan hanketyöntekijäksi sosiaaliohjaaja. Tarkoituksena on löytää ruoka-apua hakeville reittejä viralliseen palvelujärjestelmään, tarjota psykososiaalista tukea haasteellisissa elämäntilanteissa eläville, vahvistaa luottamusta auttamisjärjestelmään sekä tuottaa osallisuuden kokemuksia. Hankkeen myötä luodaan paikallinen ruoka-avun koordinaatiomalli, jonka turvin hankkeessa tuodut hyvät ruoka-apuun liittyvät toimintamallit saadaan siirrettyä osaksi palvelujärjestelmää Tampereella. Liki-hankkeella tulee olemaan tärkeä rooli ruoka-avun koordinaatiomallin luomisessa ja vakiinnuttamisessa Tampereella.

Pirkanmaan Voimian ja seurakunnan Ruokapankin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella todetaan, että tähderuoan myymisen selvittämiseksi ei ole tarvetta, koska terveysturvalliseksi ravinnoksi kelpaavaa ruokaa menee ylipäänsä hävikkiin erittäin pieniä määriä. Silloin kun hävikkiä uhkaa syntyä, sille on jo olemassa reittinsä, jota kautta se päättyy vähävaraisille henkilöille ravinnoksi. On myös tärkeää pohtia, mitä laitospöytäkirjoista tapahtuvan myynnin avaaminen kuntalaisille tarkoittaisi alaikäisten lasten turvallisen koulu- ja päiväkotipäivän näkökulmasta, ennen kuin ylijääneen ruoan avointa myyntiä lähdetään selvittämään. Hävikkiruoan jakelua jatkokehitetään yhdessä evankelisluterilaisen seurakunnan ja järjestöjen kanssa, ja aloitteessa esitetyt näkökohdat pyritään ottamaan tässä kehittämistyössä huomioon.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kokouskäsitely

Kari-Matti Hiltunen oli poissa kokouksesta päätöksenteon ajan.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§496

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)